

много врѣме на влажно мѣсто, всичко-то ште стане на рѣжда и ште изгние; така нѣкога се троши рѣждѣсала замѣталка на врата или раждѣсалъ ключъ на катанецъ.

Желѣзо-то е най-полезенъ металъ. Отъ него правятъ тисясшти различни нѣшта: топори, коси, оржжия, подкови, брадви, вериги, брави, замѣталки и др.; отъ желѣзо правятъ всякакви машини, прѣтѣ за желѣзни пѣтишта. Помислѣте си само, колко е по-трѣбенъ на човѣкъ-тъ дори и простий гвоздъ и ште познаете, че Господъ, ако да не бѣше създалъ желѣзо-то и да не бѣше го распрѣснжлъ по всички-та земя толкова много, люде-тѣ никога не штѣха да достигнѣтъ сегашно-то образование. Едно врѣме една шѣпа Испанци побѣдили стотини тисясшти отъ първобитни-тѣ жители на Америка; на това причина-та е било, че американци-тѣ не знаели да употрѣбаватъ желѣзо-то; съ топори и копия, направени отъ кость и кременъ, мжчно е да се бие човѣкъ съ люде, обржжени съ мечове отъ стомана.

Желѣзна-та руда, която се нахожда на кжсове като камене, има свойство да привлича желѣзо-то и да намагнитова стоманева прѣчка, такъва руда се нарича *магнитенъ* камень.

Мѣ д ъ .

Мѣдъ-та по твърдина-та си и по лъскавина-та си, която уобште наричатъ металическа лъскавина, много прилича на желѣзо-то, нѣ се различава отъ него по жълто-червений си шаръ. Мѣдъ-та на мѣдни-тѣ пари е размѣсена съ чугунъ, та затова много е пд-тъмна отъ оная мѣдъ, отъ която правятъ кжштни сждове и други лъскави нѣшта. Мѣдъ-та е пд-твърда